

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ตามการรับรู้ของครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา เขตการศึกษา 8 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ตามการรับรู้ของครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา เขตการศึกษา 8 และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ตามการรับรู้ของครูและนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา เขตการศึกษา 8

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน ตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของครูและสถานภาพนักเรียน แบบสอบถามทั้ง 2 ชุดมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ซึ่งมี 8 คำาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสุศึกษาจำนวน 10 คน ตรวจสอบพิจารณาให้คำแนะนำ เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน ทาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาปรับปรุงเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสม จากนั้นนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสุศึกษาที่กำลังสอนและนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา เขตการศึกษา 8 จำนวน 30 โรงเรียน ได้จำนวนครู 60 คน และนักเรียน 360 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้รับแบบ

สอบถามคืนมาจากครู 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.33 และจากนักเรียน 232 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 64.44

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของครูและนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โยหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบ พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา โดยหาค่า t (t-test)

สรุปผลการวิจัย

สถานภาพของครูพบว่าครูสุขศึกษาชายมากกว่าครูสุขศึกษาหญิง มีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีมากกว่าระดับอนุปริญญา และมีประสบการณ์การสอนอยู่ระหว่าง 1-5 มีมากที่สุด วิชาที่สอน สอนวิชาสุขศึกษา พ 101 และสุขศึกษา พ 203 มากที่สุด วิชาเอกที่ศึกษาในระดับการศึกษาชั้นสูงสุดคือ วิชาเอกพลศึกษา (ร้อยละ 66.06) วิชาสุขศึกษาและวิชาสังคมศึกษาเป็นอันดับรองลงมา (ร้อยละ 5.65) และมีวิชาเอกอื่น ๆ อยู่วิชาเอกละ 1-2 คน

สถานภาพของนักเรียน เป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย กำลังเรียนวิชาสุขศึกษา พ 203 ในชั้น ม.2 เป็นส่วนมาก

เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน ด้านต่าง ๆ 8 ด้าน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการดำเนินการสอน ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีความเห็นว่าครูมีพฤติกรรมการสอนในเรื่อง ยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อเรื่องที่สอน ยกตัวอย่างจากเหตุการณ์หรือเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจ เน้นเนื้อหาสาระสำคัญทุกครั้งที่สอน อยู่ในระดับมาก และเรื่องทบทวนบทเรียนเก่าก่อนสอนบทเรียนใหม่ ทบทวนแบบฝึกหัดหรือแบบ

ทดสอบเกณฑ์นักเรียนเคยทำมาแล้ว จักกิจกรรมและใช้วิธีสอนหลายวิธีในแต่ละบทเรียน ใช้สื่อการเรียนประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน ใช้สื่อการเรียนประกอบการบรรยาย ให้นักเรียนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำในกิจกรรมทางการเรียนการสอน ให้นักเรียนสรุปบทเรียนได้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง และส่วนที่ครูและนักเรียนมีความเห็นไม่ตรงกันคือ เรื่องเชื่อมโยงเนื้อหาให้เข้ากับปัญหาสุขภาพของท้องถิ่น โดยครูมีความเห็นว่าพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก แต่นักเรียนเห็นว่าครูมีพฤติกรรมในเรื่องนี้ระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมตามการรับรู้ของครูและนักเรียน โดยทดสอบค่าทีแล้วปรากฏว่า ความคิดเห็นดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการตั้งใจและเสริมแรงการเรียนรู้

ครูและนักเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าครูมีพฤติกรรมการสอนในข้อแนะนำหรือชี้แนวทางที่ถูกต้องในการปฏิบัติตนของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และมีพฤติกรรมการสอนในข้อ กระตุ้นให้นักเรียนนำประสบการณ์ของตนเองมาแสดงในกิจกรรมการเรียนการสอน รายงานความก้าวหน้าทางการเรียนให้นักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ หรือตามโอกาสอันควร ในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมการสอนในข้อ ให้นักเรียนเล่นเกมประกอบบทเรียนตามความเหมาะสมในระดับน้อย ส่วนที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน คือชมหรือสนับสนุนเหตุผลที่ถูกต้องของนักเรียน ใช้น้ำเสียงในการสร้างความสนใจ นำเรื่องตลกหรือคำคมแทรกในบทเรียนเพื่อสร้างความสนใจ นำเรื่องตลกหรือคำคมแทรกในบทเรียนเพื่อสร้างความสนใจ ใช้การเคลื่อนไหวกิริยาท่าทางในการสร้างความสนใจ ปลอดภัยและเข้าใจนักเรียนให้มีความมั่นใจและมีกำลังใจในการเรียน โดยครูมีความเห็นว่าพฤติกรรมการสอนในเรื่องดังกล่าวในระดับมาก แต่นักเรียนเห็นว่าครูมีพฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมโดยการทดสอบค่าทีแล้วปรากฏว่า ความคิดเห็นดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการใช้เสียงพูดและการใช้ภาษา
 ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ครูมีพฤติกรรมการสอนในเรื่องใช้เสียง
 ดังพอเหมาะและชัดเจนตลอดเวลาสอน ใช้ภาษาพูดถูกต้องเหมาะสมเข้าใจง่าย ใช้
 ระดับเสียงและจังหวะพูดได้เหมาะสมกับบทเรียน แสดงสีหน้า สำเนียงประกอบเรื่อง
 สอดคล้องกับเนื้อหาที่พูด อยู่ในระดับมาก ซึ่งพฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการ
 รับรู้ของครูและนักเรียนค่านนี้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการใช้สถานที่และสื่อการเรียน
 ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าครูมีพฤติกรรม ในเรื่องจัดตกแต่งห้อง
 เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน ให้นักเรียนร่วมสร้างสื่อการเรียน
 จัดสื่อการเรียนให้มีขนาดถูกต้องเหมาะสมและมองเห็นได้ชัดเจนอยู่ในระดับปาน
 กลาง และส่วนที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน คือ เรื่องไม่ปล่อยให้
 กระดานดำสกปรกและทำความสะอาดภายหลังการสอน โดยครูมีความเห็นว่าได้มี
 พฤติกรรมเรื่องนี้ในระดับมากแต่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าครูมีพฤติกรรมเรื่องใน
 ระดับปานกลาง และเรื่องจัดโต๊ะเรียนเป็นแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับวิธีสอน
 จัดให้มีกระดานนิเทศสำหรับติดภาพและข่าวสารในห้องเรียน โดยครูมีความเห็นว่า
 มีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับปานกลาง แต่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าครูมีพฤติกรรม
 ดังกล่าวในระดับน้อย แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการสอนตามการรับรู้ของครู
 และนักเรียน ด้านการใช้สถานที่และสื่อการเรียน โดยการทดสอบค่าที่แล้วปรากฏ
 ว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการมอบหมายงานให้ทำ ครูและ
 นักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าครูมีพฤติกรรมการสอนในเรื่องชี้แจงให้นักเรียน
 เข้าใจและเห็นความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย อธิบายให้นักเรียนเข้าใจแจ่ม
 แจ่ม ในการมอบหมายงานให้ทำทุกครั้ง อยู่ในระดับมากในเรื่องให้โอกาสเลือก
 ทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ กำหนดงานใหม่ให้สัมพันธ์กับงาน
 เก่าที่นักเรียนเคยทำมาก่อน ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า พฤติกรรม
 การสอนดังกล่าวครูได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็น
 ไม่ตรงกัน ได้แก่เรื่อง ชักถามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ

แนะนำหรือจัดหาแหล่งอ้างอิงในการค้นคว้าให้แก่ นักเรียน ให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกทำงานร่วมกัน โดยครูมีความเห็นว่ามีพฤติกรรมการสอนดังกล่าวในระดับมาก แต่ นักเรียนมีความเห็นว่ามีพฤติกรรมการสอนดังกล่าวในระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนค่านั้นแล้วปรากฏว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาค้นคว้า และการควบคุมชั้นเรียน

ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า พฤติกรรมการสอนในเรื่องสนใจความเป็นระเบียบและมีวินัยของนักเรียน ครูและนักเรียนอย่างทั่วถึงขณะทำกิจกรรมในห้องเรียน คัดเคื่อนส่งเสริมเรื่องการตรงต่อเวลาในการส่งงานและความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เสนอแนวทางที่ทำงานและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องให้แก่ นักเรียน ครูมีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมาก และเรื่องให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่นหัวหน้าห้อง ครูมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง ส่วนที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ได้แก่เรื่อง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำความสะดวกและตกแต่งห้อง ให้นักเรียนร่วมกันตั้งระเบียบข้อบังคับสำหรับตนเองและห้องเรียน โดยครูเห็นว่ามีพฤติกรรมดังกล่าวในระดับมาก แต่นักเรียนเห็นว่ามีพฤติกรรมในระดับปานกลาง แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนค่านั้นแล้ว ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ครูมีพฤติกรรมการสอนในเรื่องซักถามนักเรียนเพื่อวัดความเข้าใจในบทเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนในระดับมาก และเรื่องทดสอบย่อยเพื่อประเมินผลการเรียนที่ผ่านมาในท้ายชั่วโมงการเรียน ทดสอบหลังจากจบบทเรียนแต่ละเรื่อง ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเป็นการบ้านและเฉลย ครูมีพฤติกรรมในระดับปานกลาง ส่วนที่ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ได้แก่เรื่อง ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่าเพื่อวัดความเข้าใจ ครูเห็นว่ามีพฤติกรรมนี้ในระดับมาก นักเรียนเห็นว่ามีพฤติกรรมนี้ในระดับปานกลาง และเรื่องให้นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนหรือเรียนช้า

ท่าแบบฝึกหัดพิเศษ ครูเห็นว่ามีพฤติกรรมเรื่องนี้ในระดับปานกลาง นักเรียนเห็นว่า
ครูมีพฤติกรรมเรื่องในระดับน้อย แต่เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา
ตามการรับรู้ของครูและนักเรียนค่านี้นี้ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่
ระดับ .05

8. พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับ
นักเรียน ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ครูมีพฤติกรรมการสอนใน
เรื่องทักทายสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนก่อนสอน ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความสุภาพ
อ่อนโยน ให้การเอาใจใส่แนะนำและตักเตือนเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน มีความ
รู้สึกและท่าทีที่เป็นมิตรกับนักเรียนตลอดการสอน จำชื่อนักเรียนได้แม่นยำและเรียก
ชื่อได้ถูกต้อง ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล สังเกตเห็น
ความผิดปกติเกี่ยวกับสุขภาพกายสุขภาพจิตของนักเรียนและให้คำแนะนำ ครูมีพฤติ
กรรมดังกล่าวในระดับแรก และเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตาม
การรับรู้ของครูและนักเรียนในค่านี้นี้ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและ
นักเรียนทั้ง 8 ค่านี้นี้ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ทุกค่านี้นี้

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ตามการ
รับรู้ของครูและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา
เขตการศึกษา 8 ผู้วิจัยแยกอภิปรายได้ดังนี้

สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโครงการสุศึกษาสาย
การศึกษา เขตการศึกษา 8 ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี (ร้อยละ 75.47) และจบวิชา
เอกพลศึกษา (ร้อยละ 66.06) และต้องสอนวิชาอื่น ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผล

การวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2526: 36) และมีประสบการณ์ในการสอนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมระดับตำบลที่กำลังเปิดสอน เป็นโรงเรียนที่เป็นครูบรรจุเข้าทำงานใหม่เป็นส่วนมาก แต่จากการที่ครูมีวุฒิการศึกษาในระดับสูง จึงอาจทำให้การเรียนการสอนเป็นมาตรฐานและมีคุณภาพที่ดี ประกอบกับการที่โรงเรียนได้เข้าอยู่ในโครงการสุขศึกษา จึงทำให้ครูสุขศึกษามีความเข้าใจและปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะทั้งผู้บริหาร และครูสุขศึกษาเคยเข้ารับการประชุม สัมมนา หรืออบรม เกี่ยวกับโครงการสุขศึกษา สายการศึกษามาแล้ว การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะสอนตามหลักสูตรวิชาสุขศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นคือภาคเรียนต้น จะเรียนวิชาสุขศึกษา พ 101 วิชาสุขศึกษา พ 203 วิชาสุขศึกษา พ 305 และภาคเรียนที่ 2 จะเรียนวิชาสุขศึกษา พ 102 สุขศึกษา พ 204 สุขศึกษา พ 306 สำหรับชั้น ม.1 ม.2 และ ม.3 ตามลำดับ

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียน จะเป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในปริมาณใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 48.27 และ 51.73 ตามลำดับ) เพราะโรงเรียนในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนและประเภทสหศึกษา เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งนักเรียนกำลังเรียนในชั้น ม.1 ม. 2 และ ม.3 กำลังเรียนวิชาสุขศึกษา พ 101 สุขศึกษา พ 203 และสุขศึกษา พ 203 ตามระดับชั้นปีดังกล่าว

พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาที่ได้ปฏิบัติจริง โดยรวม ๆ อยู่ในเกณฑ์มากเพียง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจูงใจ และเสริมแรงการเรียนรู้ ด้านการใช้เสียงพูดและการใช้ภาษา ด้านการมอบหมายงานให้ทำ ด้านวินัย และการควบคุมชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และอยู่ในเกณฑ์ปานกลางอีก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินการสอน และด้านการใช้สถานที่และสื่อการเรียน

พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนที่ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก 6 ด้าน สรุปเป็นรายด้านดังนี้คือ

1. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านการจูงใจและเสริมแรงการเรียนรู้
 จะเห็นว่าครูมีความเห็นว่าพฤติกรรมด้านนี้ได้ปฏิบัติมากกว่าความเห็นของนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่า ซึ่งเป็นไปได้ที่ผู้สอนเองย่อมจะมองว่าตนเองได้ปฏิบัติมาก ในขณะที่ความเป็นจริงอาจไม่เป็นไปตามนั้น จึงสรุปได้ว่า ครูผู้สอนประเมินความคิดเห็นต่อพฤติกรรมด้านนี้เข้าข้างตนเอง โดยเห็นว่าครูได้ปฏิบัติมาก และต่างจากความคิดเห็นของนักเรียนที่เห็นว่าครูได้ปฏิบัติปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์เฉลี่ยระหว่างพฤติกรรมกรรมการสอนตามการรับรู้ของครูและนักเรียน 2 กลุ่มแล้ว จะเห็นว่า การรับรู้สอดคล้องกันว่า ครูได้ใช้พฤติกรรมด้านการจูงใจและเสริมแรงการเรียนรู้ในระดับมาก จึงเป็นข้อที่น่าจะนำไปสู่การปรับปรุง เพราะการใช้น้ำเสียงในการสร้างความสนใจ การนำเรื่องตลกหรือคำคมมาแทรกในบทเรียนเพื่อสร้างความสนใจ ชมหรือสนับสนุนเหตุผลที่ถูกต้องของนักเรียน การใช้การเคลื่อนไหว กิริยาท่าทางในการสร้างความสนใจ เป็นพฤติกรรมจูงใจและเสริมแรงการเรียนรู้ที่จำเป็น และสำคัญยิ่งของครูสุขศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เอมอร์ เนียมน์อย (2524: 78) พบว่านักศึกษาต้องการพฤติกรรมจูงใจมากที่สุดในแต่ละด้านคือ ต้องการให้ผู้สอนมีหน้าตาขี้ม้ายิ้มในขณะสอนและใช้กิริยาแสดงการยอมรับเมื่อนักศึกษาระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

2. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านการใช้เสียงพูดและการใช้ภาษา
 จากจำนวน 1 ข้อ ที่นักเรียนมีการรับรู้ไม่สอดคล้องกับครูกล่าวคือ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในเรื่อง การใช้เสียงดังพอเหมาะและชัดเจนตลอดเวลา สอน แต่ครูมีความเห็นว่ามีพฤติกรรมนี้ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์เฉลี่ยระหว่างพฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาของครูกับนักเรียนด้านนี้แล้วพบว่าครูและนักเรียนรับรู้ไม่แตกต่างกัน จึงพอสรุปว่าพฤติกรรมกรรมการสอนด้านการใช้เสียงพูดและการใช้ภาษาของครูสุขศึกษามีความเหมาะสมเพียงพอ

3. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านการมอบหมายงานให้ทำ ทั้งครูและนักเรียนมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอู๋สุซ ทาไร (2524: 105-106)

ได้สรุปงานวิจัยในทำนองเดียวกันคือ พฤติกรรมการมอบหมายงานให้ปฏิบัติเป็นไปในทางบวกและอยู่ในเกณฑ์ดี นอกจากนั้นพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในเรื่องให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกทำงานร่วมกัน และเรื่องซักถามความก้าวหน้าของงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ ซึ่งเป็นข้อที่ครูน่าจะนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรมการสอนให้ดียิ่งขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์เฉลี่ยระหว่างพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาของครูและนักเรียนด้านนี้ พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมด้านการมอบหมายงานให้ทำครูได้ปฏิบัติตามสอนอยู่ในเกณฑ์ดี

4. พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษา ด้านวินัยและการควบคุมชั้นเรียน

ทั้งครูและนักเรียนมีการรับรู้ในด้านวินัยและการควบคุมชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนสุขศึกษา มีพฤติกรรมการสอนด้านวินัยและการควบคุมชั้นเรียนดีในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ตักเตือนส่งเสริม เรื่องการตรงต่อเวลาในการส่งงาน และความรับผิดชอบงานที่ได้มอบหมายสนใจความเป็นระเบียบและมีวินัยของนักเรียน เสนอแนวทางที่ทำงานและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงจนกระทั่งกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่ง บำรุง กลัดเจริญและฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2525: 235) กล่าวว่าลักษณะของวินัยที่ดีในห้องเรียนมีดังนี้คือ ต้องให้ผู้เรียนรู้จักควบคุมตนเอง ยึดเอาพื้นฐานส่วนตัวของผู้เรียนที่ทำได้เป็นรายบุคคล และต้องมีส่วนส่งเสริมไปในทางการยอมรับของสังคม นอกจากนี้ภัทรา วัชรินทร์พร (2524: บทคัดย่อ) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ด้านวินัยในการเรียนการสอนพฤติกรรมทางบวกสูงสุดคือ ให้ความไว้วางใจถือว่าผู้เรียนทุกคนสามารถรับผิดชอบในการเรียนของตนได้ ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางในเรื่อง ให้นักเรียนผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่นหัวหน้าห้องหรือผู้ดูแลความสะอาดเรียบร้อย และนักเรียนมีความคิดเห็นปานกลางในเรื่อง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำความสะอาดและตกแต่งห้อง ให้นักเรียนได้ร่วมกันตั้งระเบียบข้อบังคับสำหรับตนเองและห้องเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นข้อที่ครูน่าจะจะได้ตระหนักและนำไปปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนให้ดียิ่งขึ้น เพราะเรื่องดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ต้องการของผู้เรียนและเป็นลักษณะที่สำคัญยิ่งของครูสุขศึกษา

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนแล้ว พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05. จึงแสดงว่าครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษามีพฤติกรรมการสอนด้านวินัยและการควบคุมชั้นเรียน อยู่ในเกณฑ์

5. พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนด้านนี้อยู่ในระดับมาก แสดงว่าครูสุขศึกษามีพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาดีในเรื่องการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามปัญหาเกี่ยวกับบทเรียน และซักถามนักเรียนเพื่อวัดความเข้าใจในบทเรียน ครูและนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลางเกี่ยวกับเรื่องดังนี้ ทดสอบหลังจากจบบทเรียนแต่ละเรื่อง ทดสอบย่อยเพื่อประเมินผลการเรียนที่นำมาในท้ายชั่วโมงการเรียน ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบปากเปล่าเพื่อวัดความเข้าใจ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนเป็นการบ้านและเฉลย และนักเรียนมีความคิดเห็นในระดับน้อยในเรื่องให้นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนหรือเรียนช้าทำแบบฝึกหัดพิเศษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นข้อที่ครูน่าจะนำไปปรับปรุงพฤติกรรมการสอนให้ดีขึ้น เพราะพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูสุขศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนแล้วพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือครูสุขศึกษามีพฤติกรรมด้านการวัดและประเมินผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาอูชัย เรื่องชจร (2523: บทคัดย่อ) ซึ่งได้สรุปว่า ผู้บริหาร อาจารย์วิชาการทั่วไป และครูพลศึกษา มีความคิดเห็นว่าครูพลศึกษามีสมรรถภาพในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก

6. พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนด้านนี้อยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ แสดงว่าครูสุขศึกษามีพฤติกรรมการสอนที่ดีในเรื่อง ให้การเอาใจใส่แนะนำและตักเตือนเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน ทักทายสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียน

การสอน มีความรู้เท่าที่เป็นมิตรกับนักเรียนตลอดการสอน ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความสุภาพอ่อนโยน และครูมีความเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติมาก ในขณะที่นักเรียนเห็นว่าปฏิบัติปานกลาง คือ สังเกตเห็นความคิดปรกติเกี่ยวกับสุขภาพกาย สุขภาพจิตของนักเรียน และให้คำแนะนำ จึงทำให้ค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าของนักเรียน ซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้สอนเองย่อมจะมองตนเองในแง่เข้าข้างตนเองว่าได้ปฏิบัติมาก นักเรียนเห็นว่าครูปฏิบัติปานกลางเกี่ยวกับเรื่องจำชื่อนักเรียนได้แม่นยำและเรียกชื่อได้ถูกต้อง ให้นักเรียนได้แสดงความคิด เห็นหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นเรื่องที่ครูน่าจะตระหนักในการนำไปสู่การปรับปรุงพฤติกรรมกรรมการสอนของตนเอง เพราะพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูสุศึกษา แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นแสดงว่าพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนของครูสุศึกษาอยู่ในเกณฑ์

พฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาที่ครูได้ปฏิบัติ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางมี 2 ด้าน สรุปเป็นรายด้านดังนี้คือ

1. พฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาด้านการดำเนินการสอน จากจำนวนพฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาด้านการดำเนินการสอน รวม 11 ข้อ มีอยู่ 3 ข้อที่นักเรียนสอดคล้องกับครู ซึ่งเป็นการรับรู้ในระดับมากคือ ยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่สอน และข้ออื่น ๆ นักเรียนมีความเห็นว่าครูปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางในขณะที่ครูมีความเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติมาก คือ เชื่อมโยงเนื้อหาให้เข้ากับสภาพปัญหาสุขภาพของท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้สอนได้ให้ความเห็นในลักษณะที่เข้าข้างตนเองในทางที่คิดว่าได้ปฏิบัติมาก และการรับรู้ที่สอดคล้องกันในระดับปานกลางคือ ให้นักเรียนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำในกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียนแล้ว จะเห็นว่าครูยังจะต้องปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของตนเองให้ดีขึ้น อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนแล้วพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปแล้วพฤติกรรมการสอนด้านการสอนของครูยังไม่เหมาะสมพอ ซึ่งจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น

2. พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาค้นการใช้สถานที่และสื่อการเรียน

ครูและนักเรียนมีการรับรู้สอดคล้องกันว่าครูมีพฤติกรรมกรรมการสอนค่าน้อยในเกณฑ์ปานกลาง แสดงว่าครูควรปรับปรุงให้อยู่ในขั้นดีขึ้นเกี่ยวกับค่านี้นี้ ซึ่งมี ไม่ปล่อยให้กระตาคำสปรกและทำความสะอาดภายหลังการสอน จัดสื่อการเรียน ให้มีขนาดเหมาะสมและมองเห็นได้ชัดเจน ให้นักเรียนร่วมกันสร้างสื่อการเรียน จัดตกแต่งห้องเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน จัดโต๊ะเรียนเป็นแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับวิธีสอน จัดให้มีกระดานนิเทศสำหรับติดภาพและข่าวสารในห้องเรียน จากพฤติกรรมกรรมการสอน 6 ข้อ มีเพียง 1 ข้อที่ครูเห็นว่าตนเองมีพฤติกรรมกรรมการสอนในระดับมาก คือ ไม่ปล่อยให้กระตาคำสปรกและทำความสะอาดภายหลังการสอน ซึ่งเป็นไปได้ว่าผู้สอนเองยอมมองตนเองได้ว่าปฏิบัติมากอันเป็นการรับรู้ที่เข้าใจตนเองในแง่ดี แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาในค่านี้นี้ แล้วปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ครูสุขศึกษาจะต้องปรับปรุงตนเองให้มีพฤติกรรมกรรมการสอนค่านการใช้สถานที่และสื่อการเรียนให้มีความดีขึ้น

พฤติกรรมกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาที่ครูได้ปฏิบัติจริง ตามการรับรู้ของครูและนักเรียนทั้ง 8 ค่าน โดยทั่วไปได้ความเห็นร่วมกันว่า ครูสุขศึกษาได้แสดงพฤติกรรมกรรมการสอนอยู่ในเกณฑ์มาก แสดงว่าครูสุขศึกษาปฏิบัติอยู่ในขั้นมีประสิทธิภาพดี แต่อย่างไรก็ตามมีข้อมูลพฤติกรรมกรรมการสอนตามการรับรู้ของครูและนักเรียน เช่น การจัดโต๊ะเรียนให้เป็นแบบต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับวิธีสอน จัดให้มีกระดานนิเทศสำหรับติดภาพและข่าวสารในห้องเรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมค่านการใช้สถานที่และสื่อการเรียน พฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวยังอยู่ในระดับน้อย และให้นักเรียนเล่นเกมประกอบการเรียน ครูมีพฤติกรรมในเรื่องนี้ในระดับน้อย ซึ่งแสดงว่าพฤติกรรมกรรมการสอนค่านการดำเนินการสอน และค่านการใช้สื่อการเรียนนั้นครูยังมีข้อบกพร่อง ทั้งนี้พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมแต่ละข้อซึ่งล้วนแต่มีคะแนนในระดับปานกลางและน้อย ฉะนั้นจึงน่าจะได้มีการปรับปรุงคุณภาพของครูสุขศึกษาในส่วนที่พบว่าบกพร่องอยู่ดังกล่าว

พฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนทั้ง 8 ด้านพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าครูและนักเรียนซึ่งจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการสุศึกษาสายการศึกษาที่มีประสิทธิภาพดีในการจัดการสุศึกษาในโรงเรียน อีกทั้งครูมีพฤติกรรมที่เหมาะสมอันเป็นตัวอย่างที่ดีแก่โรงเรียนทั่วไปที่อยู่นอกโครงการฯ และโรงเรียนในโครงการสุศึกษาสายการศึกษา ยังได้ส่งครูเข้ารับการอบรมสุศึกษาในโรงเรียน จึงทำให้การรับรู้ของครูและนักเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะ ดังนี้

1. ครูสุศึกษา ควรจัดและดำเนินการสอนให้มีพฤติกรรมการสอนทุกด้าน โดยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการสอนวิชาสุศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียนในเกณฑ์มาก กล่าวคือ ตามผลการวิจัยนี้ พฤติกรรมใดที่ครูและนักเรียนเห็นว่าดีหรือมีพฤติกรรมในระดับมาก ก็ควรจะมีติดสถานภาพของพฤติกรรมเรื่องนั้น ๆ ไว้ให้มั่นคง ส่วนพฤติกรรมการสอนที่ครูและนักเรียนมีการรับรู้ไม่ตรงกันในการประเมินพฤติกรรมการสอน โดยที่ครูและนักเรียนมีการรับรู้ว่ามีพฤติกรรมการสอนในเรื่องนั้น ๆ ในระดับปานกลาง และน้อยนั้นควรจะต้องได้รับการปรับปรุงพฤติกรรมสอนนั้นให้ดียิ่งขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดและ คำนึงถึงการสอนสุศึกษาในโรงเรียน โดยเน้นเรื่องการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู ในส่วนที่ยังบกพร่องตามการรับรู้ของครูและนักเรียน ในการวิจัยนี้

3. พฤติกรรมการสอนที่ครูสุศึกษาได้ปฏิบัติน้อย สามารถจะปรับปรุงให้ดีขึ้น ได้แก่ ให้นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนหรือเรียนช้าทำแบบฝึกหัดพิเศษ จัดตกแต่งห้องเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

4. พฤติกรรมการสอนที่ครูสุศึกษาได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ควรปรับปรุงให้สูงขึ้นมากถึงมากที่สุด คือพฤติกรรมสอนด้านการดำเนินการสอน

ในข้อบทวนบทเรียนเก่าก่อนสอนบทเรียนใหม่ ทบทวนแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบเก่าที่นักเรียนเคยทำมาแล้ว จัดกิจกรรมและใช้วิธีสอนหลายวิธีในแต่ละบทเรียน ใช้สื่อการเรียนประกอบการนำเข้าสู่บทเรียน ใช้สื่อการเรียนประกอบการบรรยาย ให้นักเรียนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมกระทำในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนสรุปบทเรียนได้ด้วยตนเอง

5. ควรปรับปรุงและพัฒนาแบบสอบถามนี้และใช้วิธีการสังเกตการสอน เพื่อพัฒนาการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

6. ครูสุขศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนควรพิจารณาเลือกวิธีการและใช้แบบสอบถามนี้ไปใช้เพื่อการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนของตน

7. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำข้อบกพร่องในพฤติกรรมการสอนด้านต่าง ๆ ของครูสุขศึกษาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ มาพิจารณาในการจัดบริหารบุคคลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ เช่นการจัดนิเทศการศึกษา การจัดฝึกอบรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย ในเรื่องเดียวกันนี้กับโรงเรียนสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ทั่วประเทศที่อยู่ในโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงสภาพและปัญหาการใช้พฤติกรรมการสอนวิชาสุขศึกษาของครูสุขศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาครูสุขศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ กับหน่วยงานที่เข้าโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยที่เอื้ออำนวยและไม่เอื้ออำนวยต่อการสอนวิชาสุขศึกษา เพื่อนำผลมาประกอบการศึกษา และเป็นแนวทางในการบริหารงานโครงการสุขศึกษาในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

4. ควรมีการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการสอนของครูสุขศึกษาของโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการสุขศึกษาสายการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วประเทศ